UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Index Baldi Pervsini. I. V. D. In prælectiones in totum Codicem Iustinianeum locupletißimus

... In Qvartvm Et Qvintvm Codicis Libr. Praelectiones / Additionibvs Philippi Decii ...

Baldus

Lugduni, M.D.LXI.

Nuptijs.

urn:nbn:de:hbz:466:1-95990

Visual Library

preſumptione iuris ⁊ de iure. qđ non credo verum. cum ex cōfeſſione que nō pōt retractari, oriaẗ ius, ⁊ oriaẗ pſūptio ſimilis iuris ⁊ de iure vna preſumptio paris potētie deſtruit alterā cōtrariā: vt no. in. l. pe. de in inte. reſti. ⁊ iđ gl. eſt verior. ⁊ nō reperiẗ alibi. niſi in cor-
3 pore huius auẗ. in gl. ꝙ perpetuo tene mēti. ¶ † In gl. magna. no. ꝙ in quātitate parua nō preſumiẗ fraus neqȝ ſuſpitio. facit ad. q. quidam debet recipere decē a quodā magno mercatore. iurat eū ſuſpectum. nō eſt veriſimile: qꝛ nō eſt ei credendū ꝙ fugiat propter paruā quātitatē. arg. huius. gl. ¶ In gl. alioquin. in fi. idem no. in gloſ. ſeq. Sed in contrariū facit qđ no. in. l. j. ḟ. de iure fiſci. lib. x. Solu. qđ ibi erat cōtractus verus: hic ſimulatus iuris pſūptiōe, vide Cyn. hic. ⁊ in. l. ij. ḟ. de repu. here. ⁊ de priui. credi. l. ſi vētri. in fi. ¶ Not. ex hac auẗ. ꝙ qñ nemini preiudicatur, contractus inter cōiunctas perſonas non preſumitur ſimulatus. Sed qñ alteri preiudicatur, ſic. facit. ff. de proba. l. qui teſtamentū. vbi dicitur ꝙ omnis contractus ⁊ omnis confeſſio preſumitur ſimulatus. quod eſt notandum.

¶ Lex vigeſima.

CUm multe. Iſta. l. tria dicit. Primo, ꝙ donatio que correſpōdet doti non diciẗ ante nuptias, ſed propter nuptias. ⁊ ꝙ pōt fieri cōſtante matrimonio ſicut dos. Scđo, ꝙ niſi alia pacta expreſſa apponātur, in ea tacite videantur apposita eſſe pacta que in dote apponuntur, non ad quātitatē, ſed ad qualitatē. Tertio, ꝙ iſta donatio facta ante nuptias, pōt inſinuari cōſtante matrimonio. deinde vltimo proteſtaẗ ꝙ leges de ſimplici donatione loquētes, remanent in antiquo vigore. h. d. tota. l. ſecunda pars eſt ibi, ſi igiẗ tertia ibi, ſimiliqȝ mō. quarta ibi, oībus ⁊c. ¶ In tex. ibi, interpellatiōes. i. querele. ¶ In tex. ibi, ſuperſedebat. donec cōtraherēt matrimoniū. poſtea nō poterat inſinuari. nec fieri. ⁊ hoc vi ſermōis: qꝛ vocabātur ante nuptias. ¶ In tex. ibi, lucrētur. ex pacto. ¶ In tex. ibi, relīquātur. qꝛ remota ſubſtantia, remouetur accidēs. vñ remota donatione, remouetur pactum ſuper ea appoſitū. In tex. ibi, propter nuptias. ⁊ ideo conſtāte matrimonio pōt fieri, ⁊ inſinuari. ¶ In tex. ibi, quare enim. arguit per rationē paritatis. In tex. ibi, ſine nuptijs. not. ꝙ dos non poteſt eſſe ſine matrimonio. In tex. ibi, celebrari. Fallit inſtitu. de nup. §. fi. vel illud quoad legitimā. nō quoad ſubſtantiā matrimonij. In tex. ibi, quia quaſi. ſecunda ratio ex naturā correlatiuorum. ¶ In tex. ibi, donationes. i. donationes ob cauſam. nā quoad virum dos eſt donatio: vt. l. fi. in prin. ḟ. que in fran. cre. In tex. ibi, dabitur. quaſi dicat ratio differentie non pōt aſſignari. In tex. ibi, ſimplices. bene dico ꝙ donatio propter nuptias nō eſt mera donatio. In tex. ibi, vetite. ⁊ ſic nuptie ſunt cauſa prohibendi, non cauſa ſubſiſtendi. In tex. ibi, libidines. no. libidinem poſſe eſſe inter virū ⁊ vxorem. ⁊ tamen eſt vera caſtitas. In tex. ibi, dotali. ſ. lucratiuo. In tex. ibi, reipſa. ⁊ ipſo facto. In tex. ibi, ad minorem. ſic. ff. de arbi. l. diem proferre. §. ſi plures. In tex. ibi, ſimiliqȝ modo. corrigit vitiū de quo dixit in proemio poſt prin. In tex. ibi, inſinuari. habes hic ꝙ inſinuatio poteſt interuenire ſeorſum ab ipſo contractu. ⁊ ꝙ tempus ꝙ eſt incongruum ad inſinuandum, eſt congruum ad contrahendum.

¶ Authentica.

PErmiſſa eſt. ¶ In text. ibi, in rem actio. Etiam ſine traditione. ali as nō eſt ſpeciale.

1 ☞ Debitor, an poſſit cogere creditorem ad recipiendū ſolutionem.
2 Libellus, in condic. ex lege quomodo formetur.

¶ Authentica.

DOs data. Donatio propter nuptias dȝ neceſſario fieri mulieri iuxta q̄titatē dotis ſolute: vel quā ſoluere eſt parata. ſecꝰ ſi ſoluere nolit. h. d. iſta auẗ. In tex. ibi. meretur. ad equalitatem dotis de iure. ſed de cōſuetudine in quibuſdā locis nulla donatio fit. ī quibuſdā locis fit quedam parua donatio. ſicut fit Florentie. ⁊ in Tuſcia. ⁊ ita continetur in. l. longobardorum. ⁊ appellaẗ mors in cape.
1 In tex. ibi, cōteſtetur. i. proteſtetur. † In tex. ibi. petat. no. ꝙ debitor pōt cogere creditorē ad recipiendum ſolutionem. In tex. ibi, denegetur. no. ꝙ qñ vir nō habuit dotē, non tenetur ad donationē: qꝛ ex quo mulier nō ſubſtinuit onera dotis, nō dȝ ex matrimonio lucrari. arg. l. in inſulā. §. vſuras. ff. ſol. ma. ⁊. l. fi. ff. de. do. exce. In gl. j. ibi, vt ſecurior. Ecce prima rō ſecuritatis. ſcđa eſt lucrorū. ſm Cy. In ea. gl. ibi. ſȝ qua ac. ibi hoc placet, ſi dos eſt in quātitate. ſȝ ſi in inſpecie, pri-
2 ma opi. eſt verior. ¶ † Et no. hāc gl. q̄ docet formare libellū in cōdi. ex lege. aut qꝛ lex per ſeipſam cōfertſius. ⁊ tūc peti dȝ in inſtrumēto legis. aut ī inſtrumēto iudicis. ⁊ tūc dȝ peti ꝯteſtatio. ⁊ facit de ꝯdi. inſti. l. q̄ ſub ꝯditiōe. §. fi. ⁊ adde qđ no. ḟ. in. gl. pri. ¶ In gl. ſȝ qđ. ibi, non fecit. contra puto ſm opi. M. no. ḟ. in proxi. glo. in fi. de hoc omnino per Cy. dicit enim iſta glo. ꝙ dos ⁊ donatio eſt ipſo iure conſtituta. ⁊ ideo illa queſtio nō procedit. ¶ In ea. gl. ibi, valebit. in caſu predicto. qñ donatio nō fuit conſtituta. ¶ In ea. gl. ibi, reſpōdeo ſic. No. bene. cum alias de conſuetudine nō fiant tales donationes. ergo nec valent pacta lucratiua pro dote. ⁊ ita obſeruat conſuetudo generalis: ⁊ iſta non eſt alibi ſm do. Ray.

§. Similiqȝ modo. Tenet donatio pp nuptias ſȝ inſinuata nō ſit. ⁊ mulier q̄ nō inſinuat in pactis lucrorum, nullū patitur detrimentum. ſȝ maritus qui nō inſinuat, pactis lucrorum vti nō pōt. h. d. Donatio propter nuptias claudicat per inſinuationē: qꝛ requirit a parte viri, nō a parte mulieris. ¶ Et ſic no. ꝙ inſinuatio poteſt fieri pro vna parte, licet non fiat in altera. Item no. diſparitatem in correlatiuis. nec ob. l. fi. ḟ. de indi. vidui. quia ibi loquitur niſi ſimus in iure communi: hic in priuilegio perſonali. ſic. ff. de mino. l. ſi iudex.

¶ De nuptijs. Tit. iiij.

¶ Lex prima.

CUm de nuptijs. Bonus vir debet eſſe medius inter diſcordes. hoc dicit.

¶ Lex ſecunda.

SI nuptijs. Cōſenſus ⁊ authoritas patris pt probari et ſine ſcriptura. h. d. alle. hanc. l. ad hoc. ꝙ iudex dȝ dare ſentētiā ſm mores ciuitatis. Uel ſic. Tacito ꝯſenſu patris, nuptie cōfirmanẗ. h. d.

¶ Lex ſexta.

ET ſi contra. ¶ Matrimoniū interdictū ad tēpus, pōt elapſo termino ꝯfirmari. h. d. In tex. ibi, legitimos. nec legitimantur: qꝛ ſunt nati tempore matrimonij interdicti. ſm doc. ⁊ vide quod not. in mercurialibus ſm Jo. an.

¶ Lex ſeptima.

SI vt proponis. Solēnitas que requiritur in faciendo, requiritur in reficiendo, ⁊ recuperando. h. d.

¶ Lex octaua.

IN copulandis. ¶ Sine conſenſu puelle, licet affines, cōſanguinei ⁊ curatores conſentiant, matrimoniū nō poteſt contrahi. hoc dicit. iſta lex.

¶ Lex nona.

SI vicinis. Filiatio preſumptiue probatur, ſi qs ex vxore naſcatur in domo mariti vicinis ſcientibus. h. d. etiam ſi probetur adultera: vt. ff. de adul. l. miles. §. mulier: qꝛ ex quo poteſt ſe habere ad eſſe, ⁊ non eſſe, preſumitur in benigniorem partem qualiter probetur matrimoniū, ponit hic Cy. Jac. ff. de proba. l. j.

¶ Lex decima.

CUm te. Mulier habens dignitatem propter virū, eo ipſa dignitate deponitur, ꝙ viro mortuo alium minoris conditionis ſortitur. h. d.

¶ Lex vndecima.

SI inuita. Uir vxorem ſuam, repetere poteſt. h. d. ¶ In tex. ibi, a parētibus. emulis amoris, ſecundum Cyn.

¶ Lex duodecima.

NEc filium. ¶ Inuitus non ducit vxorem. hoc dicit.

¶ Lex decimatertia.

NEqȝ ſine. Inſtrumentum non eſt de ſubſtantia matrimonij: nec de ſubſtantia ipſius ꝓbationis. h. d. ¶ Not. ꝙ inſtrumentum matrimonij poteſt probari ſimulatum. h. d.

¶ Lex decimaquarta.

NEqȝ ab initio. Nō cogitur quis inuitus matrimonium contrahere, neque reconciliari h. d. ¶ Not. ꝙ illud quod eſt liberi arbitrij, nō debet trahi ad neceſſitatem.

¶ Lex decimaſeptima.

NEmini liceat. ¶ Iſta lex ponit triplicē ꝓbationē mřimonij. Primo, in linea aſcendēti ⁊ deſcendenti in infinitū. Secūdo, in linea tranſuerſali vſqȝ ad certos gradꝰ. Tertio, in gradibꝰ affinitatis. Tu debes in iſta materia ſeruare ius canonicū. ⁊ ſeruare quod habetur in. c. non debet de conſan. ⁊ affi.

¶ Lex decimaoctaua.

Vidue. ¶ No. iſta duo. que principaliter debent conſiderari. genus, ⁊ mores.

¶ Lex decimanona.

Celebrandis. ¶ In glo. hoc eſt verũ. ibi, iure poli. vt in. c. non debet. de cõſan. ⁊ affi. ⁊ in. c. literas. de reſti. ſpol.

¶ Lex vigeſima.

In coniunctione. ¶ No. caſum. ꝙ quã do pars non vult eligere propter verecundiam, iudex eligit in cultu verecundie. id tamen qđ parti videatur placere.

¶ Lex vigeſimaprima.

A caligato. ¶ De iſta dictione. A. ⁊ de dictione vſq; de ambabus ſimul coniunctis, vtrum ponãtur excluſiue, vel non. hic Cy. ⁊ Guil. de cug. i. l. meminiſſe. ff. de off. p̃ſi. Vide ꝙ no. de iſta dictione. A: in. l. rõ. ff. de act. emp. ⁊ vide Arch. in. c. ij. vel. iij. de p̃ben. li. vj.

¶ Lex vigeſimaſecunda.

Si donationum. Defectus accidentalium ⁊ extrinſecorũ in matrimonio non curatur. h. d. vel ſic. Inſtrumentũ matrimonij non eſt de eſſentia matrimo. h. d. in text. ibi, amicorum. teſtium. ⁊ no. plene tex.

¶ Lex vigeſimatertia.

Imperialis. ¶ Imperator diuinam clemẽtiã quam humanitas patitur, imitatur: ⁊ penitentibus indulget. ⁊ ideo permittit his quia turpi vita recedunt, perſonis honeſtis nubere. h. d. vel ſic. Imperator indulget ei qui vult ad frugem melioris vite redire, ne habeat materiam deſperandi. h. d. ¶ In gl. no. ar. ibi, cõtra. ⁊ bene. ⁊ adde qđ no. Inn. in. c. cum te. de re iudi. In ea. gl. ibi, ignominia. dic vt ibi no. in ea. gl. in fi. vtrum penitentia procedat in delictis. dic vt dicit. ſi quis non dicam rapere. de epiſ. ⁊ cleri.

§. **His qui eis.** Qui differt vti priuilegio, nõ propter ea renũtiare videtur. ad hoc allegatur.

§. **Sed ⁊ ſi tales.** ¶ Cui permittit̃ conſequens, ei p̃mittitur antecedens. etiã ſi ipſum antecedẽs ſit reſtitutio fame. h. d. vel ſic. Princeps in dignitatẽ abolendo, intelligitur infamiã abolere, ⁊ cetera obſtãtia tollere. ſ. ſi id fa
1 cit ex certa ſcientia: vt. ff. de re iud. l. quidam conſulebãt. ¶ † In tex. ibi, oportet. no. ꝙ quando princeps eligit aliquem, intelligitur eum habilitare. ⁊ hoc etiam dicit. d. l. quidam conſulebant.

§. **His illud.** Priuilegium circa patrẽ ſtatutũ, pertinet ad filiam poſtea ſuſceptum, nõ ad antegenitum. h. d. iſte. §. ¶ In gl. ar. ibi, natus eſt. virtus ſtat in iſta ratione. ⁊ facit. ff. de noxa. l. in delictis. §. ſi extraneus. Item facit. ff. de mi. te.
1 l. titius. ⁊ fuit queſtio diſputata per. d. Ray. de forli. ¶ † In tex. ibi prohibuerunt. no. ꝙ reſtitutio facit ceſſare prohibitionem. ⁊ quod nulla reſtitutio intelligitur prohibitio in reſtitutis. Item no. filiam reſtitui ad integritatem ſtatus poſt mortem matris.

§. **Imo etiam illud.** ¶ Matrimonia inter perſonas impares requirunt nuptialia documenta.

§. **His itaq;.** ¶ Imperator vult ꝙ iſta lex trahatur ad preterita tempora. h. d.

¶ Authentica.

Quod eis permittitur. ¶ In text. ibi, profeſſione. i. turpitudine. in gl. decem. ibi, iuramentum q; qui falſum iurat, non proprie iurat, ſed periurat. ¶ In ea. gl. ibi, iuſtitiam: q; iuramentum nõ tenet contra ius ⁊ iuſtitiam: vt hic in tex. ¶ In ea. gl. ibi, ⁊ iudicium. ideſt conſenſum ⁊ animam: vt. l. fi. de non nu. pecu.

¶ Lex vigeſimaquarta.

Sancimus, ſi quis. ¶ Tũc ſcilicet nuptiarum impletur conditio, ſiue modus, quando matrimonium cõtrahitur, non quando partes ſunt apte ad matrimonium contrahendum: quia non ſufficit aptitudo, ſed requiritur actus. h. d. iſta. l. ¶ Doct. ponunt hic vtrum quando ſit mentio nuptiarum ſimpliciter, intelligatur fieri per modum conditionis, vel per modum modi: quod dic: vt. l. titio centum. §. fin. de condi. ⁊ demon.

¶ Lex vigeſimaquinta.

Si furioſi. Patre mentecapto, filij poſſunt matrimoniũ contrahere ſeruato quodã ordine. h. d. Habuiſti. ṡ. de epiſ. audi. l. tã dementis. dubitatur: q; femininum non concipit maſculinu;: ⁊ maxime q; ſumus in materia derogatoria.

¶ Lex vigeſimaſexta

Si quis alumnam. Tenet, nec obitat a iure matrimoniũ inter nutritorem ⁊ alumnam. ſed nõ inter adoptantem ⁊ adoptatam: ⁊ inter baptizantẽ ⁊ baptizatam. h. d. ¶ In tex. ibi, nexus. q; nexus ſpiritualis eſt potentior nexu temporali.

¶ Lex vigeſimaſeptima.

Sancimus nuptias. ¶ Etiam cum vetula ⁊ ſterili matrimonium poteſt contrahi vel fieri. h. d.

¶ Lex vigeſimaoctaua.

Si libertam. Augmentatio ſtatus mariti, vxori non d; obeſſe, ſed prodeſſe: Quando duo vita oriuntur ab vna radice, ſublata radice, omnia ſunt ſublata. h. d. ¶ In tex. ibi, ſtare. iſtud verbum ſtare, videbatur referri non tantu; ad principia: ſed etiam ad proceſſum.

¶ De inceſtis ⁊ inutilibus nuptijs. Tit. v.

¶ Lex prima.

Liberta. ¶ In tex. ibi, ſi a te. ſcilicet patrono. ¶ In tex. ibi, connubium. i. matrimonium. ¶ In tex. ibi, velis. non poteſt alteri nubere. arg. de in diem addic. l. neceſſe. cum ſimilibus.

¶ Lex ſecunda.

Neminem. Non poteſt quis duas vxores habere. h. d. In gl. non eſt bona ratio. not. in. j. gl. vtrum ſit bona conſequentia. iſta punitur, factum ergo nõ tenet. de hoc habetis in. l. cũ ancillis. j. eo.

1 ☞ Paria ſunt ſcire ab initio, ⁊ non prohibere: vel ſcire poſt factũ, ⁊ non reuelare.
2 Confiſcato fundo, an boues aratorij, ⁊ omnia que ſunt ad cultum fundi confiſcentur.
3 Crimẽ perpetratũ in ciuitate grauius eſt ꝙ̃ crimẽ in rure cõmiſſu;.

¶ Lex tertia.

Cum ancillis. Ingenui cũ ancillis matrimonium nõ cõtrahunt. ⁊ puniũtur qui in agro ſuo patiunt̃ matrimoniũ contrahi. ⁊ parcitur ignoranti, niſi poſtꝙ̃ ſciuit, ⁊ remiſit reuelare. h. d. ¶ In tex. ibi, ciuitati. ſpecialis caſus: q; bona ex delictis con
1 fiſcantur ciuitati: vt no. in. l. j. de bo. vac. li. xij. ¶ † In tex. ibi, compertum. No. ꝙ paria ſunt ſcire ab initio, ⁊ nõ prohibere: vel ſcire poſt fa
2 ctum, ⁊ non reuelare. qđ facit ad denuntiationem ſyndicorũ. ¶ In tex. ibi, pecoribus. No. cõfiſcato fundo, confiſcari boues aratorios, ⁊ omnia que ſunt ad cultũ fundi. Sed tu dic ꝙ iſtud eſt propter ſpecialem mentionem que fit de ipſis. non q; acceſſorie ſequantur fundũ. ar. j. de verb. ſig. l. j. ¶ In tex. ibi, vẽdicet. Eſt ergo hoc iđ: q; lex
3 vltra procederet. ¶ † In tex. ibi, augentes. No. ꝙ delictũ factũ in ciuitate eſt grauius, ꝙ̃ delictũ factũ in rure. ⁊ eſt rõ: q; ciuitas d; eſſe ſecurior ⁊ dignior ſm Pe. ¶ In gl. imo. ibi, ad qđ Jo. ⁊ bene: ⁊ eſt no. ſm Pe. q; vbi lex intendit imponere penã minorẽ: debemus interpretari quẽlibet caſum cõtingẽtẽ. ita ꝙ verificet̃ mẽs legis ſ; eũ. ¶ In ea. gl. ibi, alij dñt cõtra. ꝙ verũ putat Ja. ſ; tu tene dictũ Pe.

1 ☞ Error iuſtiſſimus, vtrum excuſet a pena confiſcationis.
2 Etas minor, an ⁊ quando excuſet.
3 Filij nati ex matrimonio putatiuo, an, ⁊ quando ſunt legitimi, ⁊ ſuccedant ſuis parentibus.

¶ Lex quarta.

Qui contra legẽ. Ex illicito matrimonio nõ p̃t quis lucrari. ſ; potius d; lucrũ illicitũ cõfiſcari. niſi excuſet error iuſtus, aut etas. h. d. Ja. bu. ¶ In tex. ibi, cõſequatur. ſ. effectualiter.
1 ¶ In tex. ibi, p̃ceſſerit. ita ꝙ fuerit vẽtũ ad traditionẽ. ¶ † In tex. ibi, exceptis. No. hic errorẽ iuſtiſſimũ excuſare a pena cõfiſcationis. ¶ In tex. ibi, leui. No. leuẽ cauſam nõ excuſare. ⁊ eſt rõ: q; hic nõ exigitur dolus verus: ſ; ſufficit dolus p̃ſumptus, vel lata culpa. ⁊ ſic nõ ob. l. plagiarij. j. de pla. ⁊. ff. de abigeis. l. j. i fi. ⁊. ff. de li. cau. l. igit̃. hoc
2 nõ ob. ¶ † In tex. ibi, annos. ꝗ nõ excuſat etas minor. niſi ꝙ̃diu durat minor. ſic de leg. ij. l. titia ſeio. §. vſuras. ⁊ facit qđ no. ṡ. i gl. de ite. re. l. j. loquor in his q̃ nõ hñt cãm momẽtaneã. ſ; ſucceſſiuã: i qb⁹ nõ iſpicit̃ initiũ, ſ; toti⁹ tp̃is tract⁹. ff. de ca. di. l. tutelas. ¶ In gl. vt. ff. De hac materia dic plen⁹: vt no. ĩ aut. de i inte. reſti. mi. i p̃n. vbi plene diſtin-